

KWALIFIKACJA DO AKADEMII STYPENDIALNEJ - DIAGNOZA POZIOMU KOMPETENCJI UCZNIĄ

Imię i nazwisko ucznia.....

Szkoła.....Klasa.....

ETAP 1

Ocena poziomu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy.

I. Porozumiewanie się w języku ojczystym

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjmuje się ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2017/2018 z przedmiotu **język polski**.

Ocena 1.0 = 3 pkt.; Ocena 2.0 = 2 pkt.; Ocena 3.0 = 1 pkt.

Ocena ucznia.....

II. Porozumiewanie się w językach obcych

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjmuje się ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2017/2018 z **poszczególnych języków obcych**, jakie stanowią zakres kształcenia danego ucznia.

Ocena 1.0 = 3 pkt.; Ocena 2.0 = 2 pkt.; Ocena 3.0 = 1 pkt. z każdego z dwóch języków

Ocena ucznia...../.....średnia ocen.....

III. Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjmuje się ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2017/2018 z przedmiotów:

- ▶ w klasach gimnazjalnych: **matematyka i/lub fizyka i/lub chemia**
- ▶ w klasach szkoły podstawowej: **matematyka i/lub przyroda**

Ocena 1.0 = 3 pkt.; Ocena 2.0 = 2 pkt.; Ocena 3.0 = 1 pkt. z każdego z przedmiotów

Ocena ucznia/...../..... średnia ocen.....

IV. Kompetencje informatyczne

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjmuje się ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2017/2018 z przedmiotu **informatyka**.

Ocena 1.0 = 3 pkt.; Ocena 2.0 = 2 pkt.; Ocena 3.0 = 1 pkt.

Ocena ucznia.....

V. Umiejętność uczenia się

Postawa ucznia obserwowana w trakcie zajęć	Opis zachowań ucznia stanowiących podstawę oceny poziomu kompetencji	Ocena	Ocena Zespołu Nauczycieli
poświęca czas na samodzielną naukę, oznacza się samodyscypliną	NIE, przeważanie nie jest przygotowany do zajęć	3	
	RACZEJ NIE, sporadycznie zdarza się, że jest przygotowany do zajęć	2	
	RACZEJ TAK, bardzo rzadko zdarza się, że nie jest przygotowany do zajęć	1	
	TAK, jest zawsze przygotowany do zajęć	0	
chętnie dzieli się nabytą wiedzą i umiejętnościami z kolegami/nauczycielem jest zmotywowany i odznacza się wiarą we własne możliwości	NIE, na lekcjach nie ma nic do powiedzenia, nie jest zainteresowany gdy inni uczniowie aktywnie biorą udział w zajęciach	3	
	RACZEJ NIE, nie odzywa się, w trakcie prac zespołowych przyjmuje postawę pasywną ale jest zainteresowany wypowiedziami innych uczniów i stara się przyswajać wiedzę i umiejętności, „doganiać” lepszych uczniów	2	
	RACZEJ TAK, nie ma większych trudności z odpowiedziami na pytania nauczyciela, w trakcie prac zespołowych jest aktywny	1	
	TAK, jest b. aktywnym uczniem, często zgłasza się do odpowiedzi z nowego materiału, zdarza się, że polemizuje z nauczycielem posiadając przy tym trafne spostrzeżenia	0	
wykorzystuje wcześniejsze doświadczenia w uczeniu się, jeśli nie radzi sobie z zadaniem, szuka rady, informacji i wsparcia	NIE, nie podejmuje żadnych prób polepszenia swoich wyników w nauce, nie jest zainteresowany zdobywaniem nowej wiedzy i umiejętności	3	
	RACZEJ NIE, choć zdarzają się okresy, kiedy podejmuje próby poprawienia stopni i pracuje nad „zrozumieniem” materiału, który w pierwszej chwili sprawiał mu trudność	2	
	RACZEJ TAK, a gdy zdarza się sytuacja, że nie rozumie jakiegoś zakresu materiału, aktywnie poszukuje rozwiązania - pyta nauczyciela, kolegów, zdecydowanie stara się zrozumieć	1	
	TAK, przeważnie nie ma żadnych trudności z przyswajaniem nowej wiedzy. Sporadycznie zdarzają się sytuacje, w których nie radzi sobie z rozwiązaniem zadania/problemu – wówczas aktywnie szuka informacji i wskazówek, w pierwszej kolejności samodzielnie poprzez internet, podręczniki i inne materiały	0	
Ocena ucznia			

VI. Kompetencje społeczne i obywatelskie

Postawa ucznia obserwowana w trakcie zajęć	Opis zachowań ucznia stanowiących podstawę oceny poziomu kompetencji	Ocena	Ocena Zespołu
--	--	-------	---------------

			Nauczycieli
posiada zdolność do empatii, rozumie zasady postępowania i ogólnie przyjęte reguły zachowania, potrafi porozumiewać się w różnych środowiskach	NIE, ze wszystkimi porozumiewa się w sobie właściwy sposób, nie potrafi dostosować komunikatu do odbiorcy, najlepiej czuje się w gronie osób z jego środowiska	3	
	RACZEJ NIE, choć jego sposób porozumiewania się z nauczycielami jest odmienny od sposobu porozumiewania się z kolegami, co może oznaczać że, rozpoznaje niektóre zasady i przyjęte reguły zachowania się	2	
	RACZEJ TAK, choć zdarza się, że czasem zachowa się niezgodnie z ogólnie przyjętymi regułami zachowania, z uwagi na brak zrozumienia danej sytuacji, czy odczuć drugiej strony	1	
	TAK, adekwatnie dobiera sposób porozumiewania się zarówno do odbiorcy komunikatu, jak i do sytuacji (zdolność do empatii), w jakiej komunikacja następuje. Zdecydowanie zna i rozumie zasady postępowania i ogólnie przyjęte reguły zachowania	0	
wykazuje się tolerancją, potrafi wyrażać i rozumie różne punkty widzenia, jest chętny do współpracy z innymi, wykazuje solidarność i zainteresowanie rozwiązywaniem problemów	NIE, nie wykazuje się tolerancją w żadnym zakresie – rozumie wyłącznie punkt widzenia i przekonania, jakie sam posiada, jest zdecydowanym indywidualistą i samotnikiem, nie jest zainteresowany współpracą ani rozwiązywaniem problemów, które go nie dotyczą	3	
	RACZEJ NIE, choć zdarzają się sytuacje, w których podejmuje współpracę z osobami o innych poglądach, które sporadycznie udaje mu się tolerować. Wykazuje solidarność i ew. zainteresowanie rozwiązaniem problemów wyłącznie w wąskim gronie bliskich kolegów.	2	
	RACZEJ TAK, potrafi wyrazić własny i zrozumieć inne punkty widzenia, sporadycznie zdarzają się mu przejawy nietolerancji, zwykle chętnie podejmuje współpracę i stara się być solidarny. Wykazuje zainteresowanie i chęć rozwiązania problemów na skalę klasy.	1	
	TAK, zawsze chętnie wyraża własne opinie, które nie przeszkadzają mu w zrozumieniu i tolerancji dla zupełnie odmiennych punktów widzenia. Chętnie podejmuje współpracę, zdarza się, że jest jej inicjatorem. Zawsze solidaryzuje się z logicznymi poglądami, które potrafi uargumentować. Zawsze dąży do rozwiązania problemów różnych grup, jest żywo zainteresowany sprawami klasy i szkoły. Bierze aktywny udział w wymiernych działaniach.	0	
radzi sobie ze stresem, jest asertywny i uczciwy	NIE, permanentnie przejawia zachowania wskazujące na problemy związane zarówno z brakiem asertywności (jest agresywny/zbyt często przyjmuje postawę ofiary), jak i nie radzeniem sobie ze stresem. Jego relacje z rówieśnikami nie są nawet poprawne. Uczciwość to cecha, którą trudno mu przypisać.	3	
	RACZEJ NIE, jego relacje zarówno z rówieśnikami, jak i nauczycielami przyjmują różne formy – w zależności od sytuacji, nastroju, stopnia nasilenia stresorów. Zdarza się, że przejawia zachowania asertywne ale zwykle na pograniczu agresji/wycofania. Uczciwość – może tak/może nie jest cechą tego ucznia.	2	
	RACZEJ TAK, jedynie sporadycznie zdarzają się mu zachowania będące oznaką chwilowego stresu, czy braku asertywności. Uczciwość to cecha, której trudno odmówić temu uczniowi.	1	
	TAK, jest zrównoważony, nie przejawia zmiennych nastrojów, w żaden sposób nie można stwierdzić, że znajduje się pod wpływem stresu, czy też nie radzi sobie	0	

	z nim w trakcie lekcji (odpowiedzi, sprawdziany itp.) Wyraźnie stawia granice, nie pozwalając na znalezienie się w sytuacji niepożądanego z uwagi na nieumiejętność bycia asertywnym.		
Ocena ucznia			

VII. Inicjatywność i przedsiębiorczość

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjmuje się ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2017/2018 z przedmiotu :

w klasach gimnazjalnych: wiedza o społeczeństwie.

w klasach szkoły podstawowej : historia i społeczeństwo

Ocena 1.0 = 3 pkt.; Ocena 2.0 = 2 pkt.; Ocena 3.0 = 1 pkt.

Ocena ucznia.....

VIII. Świadomość i ekspresja kulturalna

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjmuje się ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2017/2018 z przedmiotów :

w klasach gimnazjalnych : muzyka, plastyka, zajęcia artystyczne,

w klasach szkoły podstawowej : muzyka. plastyka,

Ocena 1.0 = 3 pkt.; 2.0 = 3 pkt.; Ocena 3.0 = 1 pkt.

Ocena ucznia.....

Suma punktów uzyskanych przez Ucznia w E1:

Maksymalna liczba punktów dla E 1

36

ETAP 2

Weryfikacja, na podstawie zaświadczeń wydanych przez

.....pośw

iadczających posiadanie przez ucznia dodatkowych trudności związanych z nauką i rozwojem kompetencji kluczowych:

DYSLEKSJA - 6 pkt

DYSGRAFIA - 6 pkt

DYSORTOGRAFIA - 6 pkt

DYSKALKULIA - 6 pkt

Suma punktów uzyskanych przez Ucznia w E2:

Maksymalna liczba punktów dla E 2

24

ETAP 3

Weryfikacja przez Wychowawcę klasy **sytuacji społecznej ucznia:**, dokonanej na bazie informacji przekazanych przez Rodziców Uczniów w *kartach „Zakres danych osobowych do systemu SL2014. Dane uczestnika”* wg załącznika nr 6 *Regulaminu rekrutacji do projektu „Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w gminie Michałowice”* oraz Formularzu

rodzina wielodzietna 20 pkt

Ocena/ punktacja ucznia.....

trudna sytuacja finansowa wynikająca z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności przez: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomanię, rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe;

wysokość dochodu na osobę w rodzinie – liczba punktów

do 500 zł - 40 pkt

do 700zł- 30 pkt

do 1000 zł – 20 pkt

do 1300 zł - 10 pkt

pow 1300 zł – 0 pkt

Ocena/ punktacja ucznia.....

Suma punktów uzyskanych przez Ucznia w E3:

Maksymalna liczba punktów dla E 3

60

SUMA PUNKTÓW E1 – E3

Maksymalna liczba punktów dla E 1 -E3

120

ETAP 4

ANALIZA WYNIKÓW PRZEZ PEDAGOGA SZKOLENEGO W POROZUMIENIU Z WYCHOWAWCĄ

Określenie rodzajów zajęć, na jakie powinna zostać przeznaczona pomoc stypendialna

Lp	RODZAJ ZAJĘĆ	Minimalny wymiar	UZASADNIENIE	WAŻNE numeracja od 1 = najbardziej pożądane itd.

itd.

Miejscowość, data.....

Podpis wychowawcy klasy

Podpis pedagoga szkolnego

Podpis psychologa szkolnego

Instrukcja sporządzania diagnozy

w obszarze wyrównywania braków kompetencyjnych oraz jego ewaluacji.

W europejskich ramach odniesienia ustanowiono osiem kompetencji kluczowych:

- I. porozumiewanie się w języku ojczystym,
- II. porozumiewanie się w językach obcych,
- III. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,
- IV. kompetencje informatyczne,
- V. umiejętność uczenia się,
- VI. kompetencje społeczne i obywatelskie,
- VII. inicjatywność i przedsiębiorczość,
- VIII. świadomość i ekspresję kulturalną.

Pierwsze trzy pozycje z powyższej listy są bezpośrednio związane z tradycyjnymi przedmiotami szkolnymi (język polski, język obcy, matematyka) i mogą być zintegrowane w ramach tradycyjnych programów nauczania.

Umiejętności czytania, pisania i liczenia są podstawowymi elementami kompetencji kluczowych. Choć są niezbędne dla dalszej nauki, ich poziom w UE obniża się. Odsetek piętnastolatków o niskich wynikach w zakresie umiejętności czytania zwiększył się z 21,3% w 2000 r. do 24,1% w 2006 r. Należy jak najszybciej zatrzymać proces obniżania się poziomu umiejętności czytania. Jest to jedno z głównych wyzwań stojących dziś przed europejskimi szkołami.

Pozostałe kompetencje są typowo przekrojowe – ich zakresy częściowo się pokrywają i są powiązane, aspekty niezbędne w jednej dziedzinie wspierają kompetencje w innej. **Powinny być one wspierane przez takie umiejętności jak krytyczne myślenie, kreatywność, inicjatywność, rozwiązywanie problemów, ocena ryzyka, podejmowanie decyzji i konstruktywne kierowanie emocjami.** Kompetencje kluczowe bez względu na ich rodzaj uważane są za jednakowo ważne, ponieważ każda z nich może przyczynić się do udanego życia w społeczeństwie wiedzy.

Dobre opanowanie podstawowych umiejętności językowych, czytania, pisania, liczenia i umiejętności w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych jest niezbędną podstawą uczenia się. Z kolei umiejętność uczenia się sprzyja wszelkim innym działaniom edukacyjnym.

Poniżej przytoczone zostały definicje poszczególnych kompetencji oraz wiedza i umiejętności powiązane z poszczególnymi kompetencjami. Określono, jakiego typu wiadomości są niezbędne do nabycia każdej z nich, określono umiejętności, które powinna posiadać osoba, aby można było o niej mówić, że jest kompetentna w danym zakresie, oraz zapisano, jaka postawa będzie świadczyć o tym, że osoba nabyła daną kompetencję.

I. Porozumiewanie się w języku ojczystym

Kompetencja ta polega na zdolności wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie oraz językowej interakcji w odpowiedniej i kreatywnej formie w pełnym zakresie kontekstów społecznych i kulturowych – w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym.

Wyróżniamy cztery rodzaje kompetencji językowych: rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie. Opanowanie wszystkich czterech rodzajów jest bardzo istotne dla pełnego i satysfakcjonującego uczestnictwa w życiu społeczno- -gospodarczym.

Porozumiewanie się w języku ojczystym wymaga znajomości (zasób wiedzy) słownictwa, gramatyki funkcjonalnej i funkcji języka. Obejmuje ona świadomość głównych typów interakcji słownej, znajomość pewnego zakresu tekstów literackich i innych, głównych cech rozmaitych stylów i rejestrów języka oraz świadomość zmienności języka i sposobów porozumiewania się w różnych kontekstach.

Osoby posiadające kompetencje w tym zakresie powinny dysponować umiejętnością porozumiewania się w mowie i piśmie w różnych sytuacjach komunikacyjnych, a także obserwowania swojego sposobu porozumiewania się i przystosowywania go do wymogów sytuacji.

Umiejętności te zależą od wielu czynników, na przykład: kultury czytania w rodzinie, używanego w domu języka, wybranych przez rodziców i szkołę metod wychowawczych oraz wpływu kultury multimedialnej.

Kompetencja ta obejmuje również umiejętności rozróżniania i wykorzystywania różnych typów tekstów, poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji, wykorzystywania pomocy oraz formułowania i wyrażania własnych argumentów w mowie i w piśmie w przekonujący sposób, odpowiednio do kontekstu.

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2016/2017 z przedmiotu język polski.

II. Porozumiewanie się w językach obcych

Kompetencja ta opiera się w znacznej mierze na tych samych wymiarach umiejętności co poprzednia – na zdolności do rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym, w zależności od chęci lub potrzeb danej osoby.

Kompetencja ta wymaga znajomości (wiedza) słownictwa i gramatyki funkcjonalnej oraz świadomości głównych typów interakcji słownej i rejestrów języka.

Na niezbędne umiejętności w zakresie komunikacji w językach obcych składają się:

- ▶ zdolność rozumienia komunikatów słownych,
- ▶ zdolność inicjowania, podtrzymywania i kończenia rozmowy,
- ▶ zdolność czytania, rozumienia i pisania tekstów.

Dodatkowo kompetencja ta wymaga również posiadania takich umiejętności jak rozumienie różnic kulturowych, znajomość konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego i zmienności języków.

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2016/2017 z języków obcych, w jakich kształci się dany uczeń.

III. Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne

Kompetencje matematyczne obejmują umiejętność rozwijania i wykorzystywania matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji.

Wiedza konieczna do opanowania tej kompetencji obejmuje umiejętność liczenia, znajomość miar i struktur, głównych operacji i sposobów prezentacji ilościowej (wzory, wykresy, modele, grafy), rozumienie terminów i pojęć matematycznych, a także świadomość pytań, na które matematyka może dać odpowiedź.

Osoby posiadające kompetencje matematyczne powinny dysponować umiejętnością stosowania podstawowych zasad i procedur matematycznych w codziennym życiu. Powinny również być w stanie rozumować w matematyczny sposób, rozumieć dowód matematyczny i komunikować się językiem matematycznym oraz korzystać z odpowiednich pomocy.

Kompetencje naukowe odnoszą się do zdolności i chęci wykorzystywania istniejącego zasobu wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków opartych na dowodach.

Kompetencje w zakresie nauki i techniki obejmują rozumienie zmian powodowanych przez działalność ludzką oraz wynikające z tego poczucie odpowiedzialności poszczególnych osób za własne działania.

Niezbędna wiedza obejmuje główne zasady rządzące przyrodą, podstawowe pojęcia, zasady i metody naukowe, a także rozumienie wpływu nauki i techniki na świat przyrody.

Umiejętności natomiast obejmują zdolność do wykorzystywania i posługiwania się narzędziami i urządzeniami technicznymi oraz danymi naukowymi do osiągnięcia celu bądź podjęcia decyzji lub wyciągnięcia wniosku na podstawie dowodów.

W tym punkcie należy również podkreślić, że łącznikiem między językiem matematyki i osiągnięciami technicznymi, a zatem niejako podstawą wszystkich nauk przyrodniczych i technicznych, bazujących na eksperymencie i jego matematycznym opisie, jest fizyka. Stąd jej kluczowa rola w ramach omawianego projektu, uwidoczniła także w jego tytule.

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2016/2017 z przedmiotów:

- ▶ w klasach gimnazjalnych: **matematyka i/lub fizyka i/lub chemia**

- ▶ w klasach szkoły podstawowej: **matematyka i/lub przyroda**

IV. Kompetencje informatyczne

Drogi dostępu do informacji i usług podlegają ciągłym zmianom. Aby ludzie mogli poradzić sobie w nowym, „cyfrowym” świecie, należy ich wyposażyć w nowe kompetencje. Chodzi tu nie tylko o umiejętności techniczne, lecz także o głębsze rozumienie możliwości, wyzwań, a niekiedy nawet problemów natury etycznej, wiążących się z nowymi technologiami. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że w świetle tak szybkich zmian rosną obawy o utrzymanie spójności społecznej. Istnieje duże ryzyko, że wielu Europejczyków poczuje się pominiętych i zmarginalizowanych przez globalizację i rewolucję cyfrową. W związku z tym zakres potrzebnej wszystkim wiedzy, umiejętności i predyspozycji zmienia się.

Kompetencje informatyczne obejmują umiejętne i krytyczne wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się. Opierają się one na podstawowych umiejętnościach: wykorzystywania komputerów do uzyskiwania, oceny, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu.

Do opanowania tej kompetencji **konieczna jest znajomość podstawowych aplikacji komputerowych – edytorów tekstu, arkuszy kalkulacyjnych, baz danych – oraz rozumienie możliwości i potencjalnych zagrożeń związanych z Internetem i komunikacją za pośrednictwem mediów elektronicznych.**

Niezbędne umiejętności obejmują **zdolność poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji oraz ich wykorzystywania w krytyczny i systematyczny sposób**, przy jednoczesnej ocenie ich odpowiedniości.

Osoby wykazujące się kompetencjami informatycznymi **powinny posiadać również zdolność docierania do usług oferowanych w Internecie, wyszukiwania ich i korzystania z nich; powinny również być w stanie stosować TSI jako wsparcie krytycznego myślenia i kreatywności.**

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji **przyjęto ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0** uzyskaną przez danego ucznia **na koniec roku szkolnego 2016/2017 z przedmiotu informatyka.**

V. Umiejętność uczenia się

Kompetencja ta polega na zdolności konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, organizowania własnego procesu uczenia się, w tym poprzez efektywne zarządzanie czasem i informacjami, zarówno indywidualnie, jak i w grupach. Obejmuje ona świadomość własnego procesu uczenia się i potrzeb w tym zakresie, identyfikowanie dostępnych możliwości oraz zdolność pokonywania przeszkód w celu osiągnięcia powodzenia w uczeniu się.

Wymagane jest nabycie podstawowych umiejętności pisania, liczenia oraz umiejętności w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych koniecznych do dalszego uczenia się. Pozwalają one nabywać, przetwarzać i przyswajać nową wiedzę i umiejętności, a także poszukiwać i korzystać ze wskazówek.

Osoby, które posiadają te kompetencje, **powinny być w stanie poświęcać czas na samodzielną naukę charakteryzującą się samodyscypliną, ale również na wspólną pracę w ramach procesu uczenia się, czerpać korzyści z różnorodności grupy oraz dzielić się nabytą wiedzą i umiejętnościami.** Powinny one być w stanie organizować własny proces uczenia się, ocenić swoją pracę oraz w razie potrzeby szukać rady, informacji i wsparcia. Ważne jest też wykorzystywanie wcześniejszych doświadczeń w uczeniu się, poświęcanie czasu na naukę samodzielną oraz w grupie. **Do istotnych czynników w rozwijaniu tej kompetencji należą motywacja i wiara we własne możliwości.**

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto średnią liczbę punktów z testu diagnostycznego, który uzupełnia Zespół Nauczycieli nauczających danego ucznia. ~~przedmiotów: j. polski, j. obcy, informatyka; wiedza o społeczeństwie, zajęcia artystyczne; w sp: matematyka, przyroda; w gimnazjum: matematyka, chemia, fizyka.~~

VI. Kompetencje społeczne i obywatelskie

Są to kompetencje osobowe, interpersonalne i międzykulturowe, które obejmują zachowania przygotowujące ludzi do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także rozwiązywania konfliktów w razie potrzeby.

Kompetencje społeczne związane są z rozwojem osobistym i społecznym. Obejmują zdolność do empatii, porozumiewania się w różnych środowiskach, negocjacji, wykazywania się tolerancją, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia, negocjowania połączonego ze zdolnością tworzenia klimatu zaufania, a także radzenia sobie ze stresem. Niezbędne jest również rozumienie zasad postępowania i reguł zachowania ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach. **Znaczącym elementem tej kompetencji jest współpraca, asertywność i uczciwość.**

Kompetencje obywatelskie obejmują znajomość wydarzeń współczesnych, jak i głównych wydarzeń i tendencji w narodowej, europejskiej i światowej historii, **zdolność do zaangażowania w działania publiczne, do wykazywania solidarności i zainteresowania rozwiązywaniem problemów stojących przed lokalnymi i szerszymi społecznościami.**

Istotne jest poszanowanie praw człowieka, w tym równości, jako podstawy demokracji, uznanie i zrozumienie różnic w systemach wartości różnych religii i grup etnicznych. Ważna jest także znajomość integracji europejskiej oraz struktur UE, a także **świadomość różnorodności kulturowej w Europie.**

Kompetencje obywatelskie przygotowują do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim w oparciu o znajomość pojęć i struktur społecznych i politycznych oraz **poczucie się do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym.**

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto średnią liczbę punktów z testu diagnostycznego, który uzupełnia Zespół Nauczycieli nauczających danego ucznia

VII. Inicjatywność i przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość jest jedną z kluczowych kompetencji niezbędnych dla rozwoju, zatrudnienia i samorealizacji. Przedsiębiorczość oznacza zdolność osoby do wcielania pomysłów w czyn. Obejmuje ona twórczość, innowacyjność i podejmowanie ryzyka, a także zdolność do planowania przedsięwzięć i kierowania nimi dla zamierzonych celów. Dla wszystkich stanowi wsparcie w codziennym życiu prywatnym i społecznym, zaś pracownikom pomaga uzyskać świadomość kontekstu ich pracy i zdolność wykorzystywania szans; jest fundamentem działań osób podejmujących przedsięwzięcia o charakterze społecznym lub komercyjnym

Obecnie dominuje pogląd, że przedsiębiorczości należy się uczyć przez całe życie, a zdecydowaną rolę w kształtowaniu postawy przedsiębiorczej odgrywa wychowanie – jest ona konsekwencją odpowiedniego procesu socjalizacji. Dochodzi się zatem do wniosku, że im wcześniej rozpocznie się proces przygotowania człowieka do bycia przedsiębiorczym, w tym większym stopniu ma on szansę zinternalizować odpowiednie wartości, umiejętności czy cechy charakteru.

Kompetencja w zakresie inicjatywności i przedsiębiorczości oznacza zdolność do wcielania pomysłów w czyn, w tym do planowania przedsięwzięć i ich realizacji zgodnie z zamierzeniami. Obejmuje ona kreatywność, innowacyjność i podejmowanie ryzyka.

Cechy te są szczególnie potrzebne osobom, które realizują przedsięwzięcia o charakterze społecznym lub handlowym. **Powinny one być świadome zagadnień etycznych** związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz znać zasady działania gospodarki. **Konieczna jest także umiejętność oceny własnych mocnych i słabych stron oraz oceny ryzyka** związanego z danym przedsięwzięciem.

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2016/2017 z przedmiotu:

dla uczniów szkoły podstawowej : historia i społeczeństwo,

dla uczniów klas gimnazjalnych: wiedza o społeczeństwie

VIII. Świadomość i ekspresja kulturalna

Kompetencja ta realizuje się poprzez docenianie znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i uczuć za pośrednictwem szeregu środków wyrazu, w tym muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych.

Wiedza kulturalna obejmuje świadomość lokalnego, narodowego i europejskiego dziedzictwa kulturalnego oraz jego miejsca w świecie. **Obejmuje ona podstawową znajomość najważniejszych dzieł kultury, w tym współczesnej kultury popularnej. Niezbędne jest rozumienie konieczności zachowania kulturowej i językowej różnorodności w Europie i w innych regionach świata.**

Umiejętności obejmują zarówno wrażliwość i przyjemność z odbioru dzieł sztuki i widowisk, jak i ekspresję: wyrażanie siebie poprzez różnorodne środki z wykorzystaniem wrodzonych zdolności.

Ekspresja kulturalna jest niezbędna do rozwijania twórczych umiejętności, które mogą być wykorzystywane w wielu sytuacjach zawodowych.

Jako weryfikację niedoboru tej kompetencji przyjęto ocenę na poziomie 1.0; 2.0 i 3.0 uzyskaną przez danego ucznia na koniec roku szkolnego 2016/2017 z przedmiotów:

Dla uczniów klas szkoły podstawowej : muzyka, plastyka,

Dla uczniów klas gimnazjalnych: zajęcia artystyczne.

PODSTAWA PROGRAMOWA NAJWAŻNIEJSZE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ A KOMPETENCJE KLUCZOWE

Realizując podstawę programową w gimnazjum (w trakcie kształcenia ogólnego na III etapie edukacyjnym), kształtuje się u uczniów osiem kompetencji kluczowych I – VIII, poprzez rozwój najważniejszych umiejętności, do których należą:

1. **czytanie** – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;

czytanie to element kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym i w językach obcych (I i II kompetencja kluczowa)
2. **myślenie matematyczne** – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;

myślenie matematyczne pokrywa się z III kompetencją kluczową, której kształtowanie odbywa się nie tylko na lekcji matematyki, ale też na innych zajęciach, np. na lekcji fizyki czy chemii
3. **myślenie naukowe** – umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;

myślenie naukowe można zaliczyć do podstawowych kompetencji naukowo-technicznych (III kompetencja kluczowa), które również powinny być kształtowane na wielu różnych przedmiotach
4. **umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych**, zarówno w mowie, jak i w piśmie;

umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie jest elementem kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym i porozumiewania się w językach obcych (I i II kompetencja kluczowa)
5. **umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;**

- umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi to kompetencja informatyczna (**IV kompetencja kluczowa**)
6. umiejętność **wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji**;
umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji jest elementem zarówno kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym, jak i kompetencji informatycznej (**I i IV kompetencja kluczowa**)
7. umiejętność **rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się**;
umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się zawiera się w umiejętności uczenia się (**V kompetencja kluczowa**) i jest podstawą sukcesu zarówno w szkole, jak i w życiu zawodowym
8. umiejętność **pracy zespołowej**.
umiejętność pracy zespołowej stanowi połączenie kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym oraz kompetencji społecznych i obywatelskich (**I i VI kompetencja kluczowa**)

Kompetencje kluczowe VII i VIII (inicjatywność i przedsiębiorczość oraz świadomość i ekspresja kulturalna) są realizowane zarówno w ramach programów poszczególnych przedmiotów, jak i zostały ujęte jako wymagania ogólne celów kształcenia, a ponadto są wpisane w treści nauczania – w punkcie „wymagania podstawowe”.

W podstawie programowej kształcenia ogólnego zapisano, że celem kształcenia ogólnego na III etapie edukacyjnym jest:

- ▶ przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
- ▶ zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- ▶ kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie, co silnie wiąże się z realizacją większości kompetencji kluczowych, w tym również kompetencji VII i VIII (inicjatywność i przedsiębiorczość oraz świadomość i ekspresja kulturalna).

Co prawda przedsiębiorczość nie występuje jako przedmiot w gimnazjum, jednak treści z tego zakresu są objęte podstawą programową z przedmiotu **wiedza o społeczeństwie.** Przedmiot ten ma wyposażyć w wiedzę, umiejętności i postawy obywatelskie, które umożliwiają uczniom odpowiedzialne i skuteczne uczestnictwo w życiu publicznym. Skłania do zainteresowania się sprawami publicznymi i angażowania w debaty i dyskusje, w tym także na tematy kontrowersyjne.

Uczy formułowania własnych poglądów i wyrażania ich na różnych forach oraz wysłuchiwanie, rozumienia i uwzględniania opinii odmiennych niż własne. Rozwija szacunek do innych ludzi, grup społecznych, kultur i narodów.

Cele kształcenia sformułowane dla III etapu edukacyjnego wiedzy o społeczeństwie to:

- ▶ wykorzystanie i tworzenie informacji,
- ▶ rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów,
- ▶ współdziałanie w sprawach publicznych,

- ▶ znajomość zasad i procedur demokracji,
- ▶ znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej,
- ▶ rozumienie zasad gospodarki rynkowej.

Nie oznacza to, że realizacja kompetencji w zakresie przedsiębiorczości i inicjatywności jest związana tylko z tym przedmiotem, ale jego treści pozwalają w znacznym stopniu na kształtowanie tych kompetencji. W szczególności uczeń w ramach tego przedmiotu poznaje procesy gospodarcze oraz zasady racjonalnego gospodarowania w życiu codziennym; analizuje możliwości dalszej nauki i kariery zawodowej.

Specyficznym dla tego etapu nauczania wymaganiem ogólnym jest przygotowanie ucznia do korzystania z możliwości, jakie stwarza gospodarka rynkowa, w tym do planowania własnej kariery zawodowej.

Obszerny blok zagadnień ekonomicznych ma dostarczyć wiedzy potrzebnej do rozumienia podstawowych zjawisk ekonomicznych, do racjonalnego gospodarowania własnymi zasobami, a praktyczne ćwiczenia służyć powinny rozwijaniu postawy przedsiębiorczości

Ostatnią z kompetencji kluczowych (świadomość i ekspresja kulturalna) uczniów gimnazjum nabywa m.in. w ramach przedmiotu zajęcia artystyczne. W podstawie programowej wyszczególniono trzy cele ogólne tego przedmiotu w gimnazjum:

- ▶ odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki,
- ▶ tworzenie wypowiedzi – ekspresja przez sztukę,
- ▶ analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki.

Szkoła opracowuje i przedstawia uczniom ofertę zajęć artystycznych. Rodzaj zajęć oraz realizowany program powinny być dostosowane do zainteresowań uczniów. Zajęcia mogą być realizowane w trybie regularnych, cotygodniowych spotkań lub w trybie projektu wskazanego przez nauczyciela lub zaproponowanego przez uczniów, także w korelacji z pracą nad projektami z innych zajęć edukacyjnych. Z powyższych rozważań wynika, że szkoła ma do odegrania zasadniczą rolę, polegającą na zapewnieniu gimnazjalistom nabycia kompetencji kluczowych, koniecznych do elastycznego funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości, równego dostępu do wiedzy oraz warunków odpowiadających ich zróżnicowanym potrzebom.